

MAIJA-LIISA NYMAN

ISOVELI- JAHTI

Aurinko
KUSTANNUS

Aluksi

Minulla on kolme isoveljeä. Se on aika paljon, ainakin siihen verrattuna, että bestikselläni Lounalla ei ole sisaruksia ollenkaan.

Asiat voisivat tietysti olla huonomminkin. Jos esimerkiksi olisin Harry Potter -kirjojen Ginny, minulla olisi kuusi isoveljeä. Siis kuusi, kolme enemmän kuin nyt!

Tai jos olisin Louna, minulla ei olisi yhtään sisarusta eikä sekään olisi kivaa. Se olisi varmasti aika yksinäistä. Onneksi Lounalla on sentään minut. Louna ja minä olemme tunteneet pikkukersoista asti, ja voisimme yhtä hyvin olla siskoja. Voi kun olisimme! Olisi ihanaa, jos olisi oikea sisko.

Veljistä on enimmäkseen riesaa. Ne esimerkiksi vievät pleikan ja pädin ja laturit. Ne haisevat pahalta ja jättävät hikisiä futissukkia joka paikkaan. Ne valtaavat suihkun, kun minulla on kiire kouluun. Ne syövät aina kaikki hyvät murot, ja jäljellä on vain jotain ankeita cornflakeseja. Ne unohtavat laittaa vessanpöntön renkaan alas. Ne virnuilevat nolosti, jos joku poika sattuu sanomaan minulle jotain.

Isoin riesa tuli kuitenkin siitä, kun yksi veljistäni katosi.

Kadonnut oli tietysti Lennu. Hän ei yleensä aiheuta mitään ongelmia, eikä vanhempienkaan tarvitse koskaan olla huolissaan hänen puolestaan. Hän ei hengaile epämääräisten kavereiden kanssa, ei ole allerginen millekään muulle kuin ananakselle, menestyy koulussa, ei kiroile, tekee oma-aloitteisesti koti-työnsä, tervehtii kohteliaasti naapureita, säästää viikkorahansa. Niin että sitten kun Lennu yllättäen aiheuttikin ongelmia, hän aiheutti niitä monen vuoden edestä. Itse hän ei ehkä olisi kutsunut niitä ongelmiksi. Käpyjä, olisi Lennu sanonut. Aivokäpyjä.

1. luku

Minua väsytti karmeasti, enkä olisi millään jaksanut avata silmiä. Vedin peittoa pään yli ja murisin uhkaavasti.

”Noh, noh”, äiti hymähti. Hän puhui aina aamuisin hiljaa ja lempeästi. Äiti silitti olkapäättäni peiton päältä, ja tiesin hänen istuvan sängynlaidalla. Esitin, että se ärsytti. Käskin äitiä menemään pois.

Äiti nousi mutta sanoi: ”Fanni, aika herätä. Kello on jo varttia yli.”

Oikeasti minusta oli ihan parasta, että äiti herätti aamuisin. Jos olisin saanut valita, äiti olisi herättänyt minut joka aamu. Melkein aina se onnistuikin, koska äiti oli freelance-kääntäjä ja teki töitä kotona.

Joskus hänen piti kuitenkin mennä käymään kustantamossa tai ulkomailla työmatkalla. Silloin minun piti laittaa kello herättämään, ja stressasin kauheasti, soisiko se varmasti. Toinen vaihtoehto oli, että Rasse tai Lennu tai Tommo herätti minut. Silloin ainakin takuulla heräsin, mutta yleensä hyvin epämukavasti. Useimmiten isoveljeni yksinkertaisesti napsauttivat lampun päälle, ja aamuhämärä vaihtui silmiä särkevään kirkkauteen. Joskus ne vetivät minulta peiton pois, ja kerran Tommo työnsi minut sängystä lattialle. Kuten sanoin, ei mitään miellyttäviä herätyksiä.

Äiti hoputti minua vielä ja lähti huoneesta. Hetken päästä tajusin äidin antaman infon kellonajasta: varttia yli, äiti oli sanonut. Minulla alkoi totisesti olla kiire. Kampesin itseni äkkiä sängystä. Kylpyhuoneen ovi naksahi kuitenkin lukkoon juuri nenäni edestä. Purin poskea enkä hakannut ovea enkä raivonnut Tommolle. Hänellä oli ihan yhtä kiire kouluun kuin minullakin.

Loikin portaat alakertaan kaksi askelmaa kerrallaan ja syöksyin alakerran kylppäriin. Olisin mieluummin peseytynyt yläkerrassa. Siellä oli tilaa ja lattialämmitys ja suihku, josta vesi suihkusi oikeaan suuntaan eli alaspäin. Alakerran suihku sen sijaan oli ahdas koppi kiinni vessanpöntössä, ja puolet

suihkun suuttimista ruiski vettä kohti seiniä. Isä oli jo kuukausia sitten luvannut ostaa uuden suihkupään. Äiti sanoi, että koska isä kerran oli luvannut, me odottaisimme kärsivällisesti. Varmaan äidinkin kärsivällisyydellä olisi kuitenkin rajansa. Minun rajani oli jo tullut vastaan. Olin pitänyt isälle mykkäkoulua viikon verran. Isä tosin ei ollut sitä edes huomannut, hän oli ollut niin uppoutunut töihinsä.

Parempi silti surkeakin suihku kuin ei suihkua ollenkaan, lohdutin itseäni. Pahimmassa tapauksessa alakerrankin kylppäri olisi ollut varattu.

Isä ja äiti olivat ilmeisesti heränneet tänään aikaisin töihin, ja isoin isoveljeni Rasse oli armeijassa. Rasse lähti tammikuussa. Siitä oli nyt jo monta kuukautta, mutta minun oli vieläkin vaikea muistaa, ettei hän ollut aina kotona – tai siis oikeastaan koskaan. Silloinkin kun Rasse pääsi viikonloppuna lomille, häntä näki tosi vähän. Rasse halusi tavata kavereitaan ja hengailla tyttöystävänsä kanssa ja nukkua pitkään. Niin kyllä minäkin. Siis nukkua pitkään. Lennu oli oikeastaan ainoa meistä sisaruksista, joka oli tullut isään ja heräsi pirteänä kukonlaulun aikaan. Siksi Lennun kanssa ei yleensä tarvinnut kisata kylppärivuoroista. Hän oli aina pessyt hampaansa ja syönyt aamupalansa ja harjannut tukkansa – vaalean ja megapörröisen – kun

me muut olimme vasta suunnilleen päässeet syvän unen vaiheeseen.

Joka tapauksessa tuntui siis tosi oudolta, että Rasse ei ollut hakkaamassa kylpyhuoneen ovea vaan että hänestä oli tullut isänmaan urhoollinen puolustaja. Ja aikuinen. Koska Rasse oli vanhin veljistäni, olin aina pystynyt luottamaan siihen, että Rasse auttaisi minua tarpeen vaatiessa. Kyllä Lennu ja Tommokin olisivat minun puolellani maailmaa vastaan, mutta Rasse oli vanhin. Siksi kuvittelin pieneenä, että hän olisi myös vahvin, fiksuin ja karismaattisin. No, vahvin Rasse ehkä olikin, mutta Lennu oli tosi välkky ja Tommoon oli lääpällään puoli koulua. Lennu oli kaksi vuotta Rassea nuorempi ja Tommo kaksi vuotta Lennua nuorempi. Minä olin syntynyt vajaan vuoden Tommon jälkeen. Tommon kanssa me olimme niin samanikäisiä, että olimme aina olleet parhaat ystävät ja pahimmat tappelupukarit.

Vieläkin me otimme yhteen, vaikkakin vähän toisin kuin pikkukakaroina. Nyt minun esimerkiksi teki mieli mennä potkaisemaan Tommoa napakasti sääreen, koska se typerys oli jättänyt märän pyyhkeensä lattialle minun huoneeni oven eteen. Ihan sikamaista. Ja tahallista.

Ja kun menin aamupalalle, pöydässä oli sokerimurojen paketti, ja tietenkin se oli tyhjä. Pengoin toi-

sella kädellä ruokakaappia. Toisella kädellä harjasin kosteita hiuksiani. Olin ehtinyt vain näyttää tukalle-
ni hiustenkuivaajaa, eikä se ollut siinä ajassa kuivu-
nut. Minulla oli pitkä tukka – yhtä vaalea ja pörröi-
nen kuin Lennulla – ja se oli jatkuvasti takussa. En
voinut hiuksia leikkauttaakaan, koska minä ja Louna
olimme sopineet, että kasvatamme tukkaa ja kat-
somme kumman kasvaa nopeammin. Minusta me
olimme kyllä jaksaneet tätä koetta jo tarpeeksi pit-
kään. Koe todisti ainakin sen, että Lounan tumma
tukka oli pitkänäkin sileä ja minun tukkani taas ka-
mala takkupehko. Nytkin harja jäi töröttämään yh-
teen tosi isoon takkutuppoon, kun rupesin molem-
min käsin siirtelemään jauhopusseja ja ananastölke-
jä ja riisilaatikoita. Penkomisesta ei ollut mitään
hyötyä, sillä en löytänyt mitään muuta aamupala-
kelpoista kuin maissimurot. En tajunnut, miksi nii-
tä piti ostaa, kun ei meistä kukaan tykännyt niistä.

”Äiti, käy kaupassa ja osta muroja! Täällä on taas
vaan mälsiksiä”, huikkasin, vaikka arvasinkin, että
äiti istui taas työhuoneessaan luurit päässä eikä
kuulisi mitään, vaikka jylisisin hävittäjälentokoneen
voimalla.

Niinpä tungin murot takaisin kaappiin ja nappa-
sin niiden sijaan hapankorpun. Se oli yhtä kuiva ja
kova kuin maissimurotkin, mutta ainakin sitä pys-

tyi nakertamaan kävellessä. Minun oli nimittäin todellakin aika lähteä kouluun. Otin farkkutakin naualakosta ja olin juuri sitomassa kengännauhoja, kun Tommo pyyhälsi eteiseen etsimään omia tennareita.

”Odota nyt sekunti!” kivahtin, kun veli tönäisi minut tasapainosta.

”Tässä on vähän kiire”, Tommo tohotti ja kiskaisi toisen kenkäänsä eteisen lattialle kasautuneesta kenkäröykkiöstä ja melkein huitaisi sillä minua nenään.

”Missä Lennu on?” Tommo kysyi hapuillessaan takaani toista tennariaan. Niin kuin minä muka tietäisin. En ollut nähnyt Lennua koko aamuna.

”Kai Lennu on lähtenyt jo, ainahan se on koulussa ensimmäisenä”, sanoin hajamielisesti. Yritin parhaillaan tutkia, oliko hiusharjaan tullut säröjä. Olin unohtanut koko harjan. Olisin saattanut lähteä kouluun harja tukassa roikkuen, ellei se olisi pudonnut hiuksistani laattalattialle. Koska harja vaikutti ehjältä, sysäsin sen reppuuni. Vaikka olin toivottavasti saanut suurimmat takut siistittyä, niitä taatusti siikiäisi lisää koulupäivän aikana.

”Ei Lennu ole voinut vielä lähteä, me sovittiin, että kävellään yhtä matkaa”, Tommo kiisti. Vilkaisin häntä epäuskoisena. Tommo ja minä emme oikeastaan koskaan kävelleet Lennun kanssa. Ensinnäkin me olimme Lennun mielestä kakaroita (ja sen takia

noloja) ja kovaäänisiä (ja myös sen takia noloja). Ja toisekseen Lennu oli aina ajoissa ja me puolestamme kiiruhdimme kouluun aina viime tipassa.

Vuosien ajan minä ja Tommo olimme kävelleet kouluun yhdessä, ja Louna oli kävellyt meidän kanssamme. Joskus tämän vuoden puolella tilanne muuttui. Ensin Tommo lakkasi kulkemasta minun ja Lounan kanssa. Häntä häiritsi, ettei Louna puhunut mistään muusta kuin pojista. Louna teki sen ihan vain Tommon kiusaksi, koska heti kun minä ja Louna jäimme kahdestaan, poikien kuolaaminen loppui. Bestikseni oli sataprosenttisen ihana ja hauska ja hulvaton, mutta tätä hommaa en ollut tajunnut ollenkaan. Tuntui, että hän halusi päästä eroon Tommosta.

Nykyään en kävellyt enää Lounankaan kanssa. Jouduin kävelemään kouluun yksin, koska Louna muutti kuukausi sitten uuteen kotiin. Uusi talo oli aiempaa kauempana koulusta, ja Lounasta oli tullut kuljetusoppilas. Louna kuitenkin kävi edelleen samaa koulua ja oli edelleen kanssani samalla luokalla. Se oli sentään hyvä, koska Lounan vanhemmat olivat ensin puhuneet muuttavansa vielä paljon kauemmas: Espanjaan. He olivat haaveilleet etätöistä uima-altaan äärellä, aurinkovarjon alla sangriaa siemaillen. Onneksi se suunnitelma oli kariutunut.

”Lennun piti preppata mua fysiikan kokeeseen”, Tommo sanoi. Tommo oli huomannut epäuskoisen ilmeeni ja halusi selittää, miksi oli sopinut Lennun kanssa kävelytreffit. Se kävikin järkeen. Meidän kymmenen minuutin koulumatkalla ei toki paljon ehtinyt preppailla, mutta Lennulta sai aina parhaat tärpit. Lennu sitä paitsi auttoi mielellään koulujutuissa. Ja hän oli tosi hyvä fysiikassa. Ja biologiassa ja maantiedossa ja kemiassa. Ja ihan kaikessa muussakin. Niin kuin sanoin, Lennu oli tosi välkky.

”Seitsemän minuuttia”, ilmoitti Tommo ja tunki ohitseni ovelle.

Minun olisi silloin pitänyt kiinnittää enemmän huomiota Lennun puuttumiseen. Sen lisäksi, että Lennu oli aina valmis auttamaan, hän oli myös tosi luotettava. Jos Lennu siis oli sopinut kävelevänsä Tommon kanssa, ei hän olisi jättänyt noin vain ilmestymättä.

Sillä hetkellä minulla oli kuitenkin mielessä liian paljon muuta. Kuten oliko tukkaani jäänyt kaameita takkuja. Että hapankorppu oli ehkä sittenkin pahempaa kuin maissimurot, koska korppu raapi kurkkua ja katkeili palasiksi, joita minun piti noukia lattialta. Että tarvitsisin uudet tennarit. Että saisin varmasti myöhästymismerkinnän ranskanopettajalta.